

*Într-o lume care tinde să se globalizeze, Academia Română are o misiune certă...
Rolul predominant al Academiei Române este acela de a apăra identitatea noastră.*

Acad. Ionel-Valentin VLAD,
președintele Academiei Române

Sunt mândru să menționez de la această tribună rolul celor trei basarabeni, membri fondatori ai Academiei Române: Alexandru Hâjdeu, Ștefan Gonata și Ioan Străjescu.

Destinul și despărțirea nefirească a acestora de spațiul științific comun a fost îndreptățită de cei 21 de membri reprezentanți ai științei și culturii moldave, care au completat pe parcursul anilor rândurile Academiei Române, doi dintre care au devenit vicepreședinți ai înaltului for.

Această unitate culturală și științifică este vie și astăzi în relația dintre Academia Română și cea din Republica Moldova, noi simțind în permanență sprijinul și aportul savanților români și conducerii Academiei Române în parcursul nostru comun spre Europa Cunoașterii.

VIVAT, CRESCAT, FLOREAT ACADEMIA ROMÂNĂ!

Acad. Gheorghe DUCA,
președintele AȘM

150 DE ANI DE VIAȚĂ ACADEMICĂ ROMÂNEASCĂ

Academia Română a celebrat, pe data de 4 aprilie 2016, un secol și jumătate de la fondare printr-o sesiune solemnă la care au participat academicieni și personalități ale culturii, precum și Princesesa Margareta alături de Principele Radu, președintele României Klaus Iohannis, foștii președinți Ion Iliescu și Emil Constantinescu, președintele Senatului Călin Popescu-Tăriceanu, ministrul Educației Adrian Curaj, guvernatorul BNR Mugur Isărescu, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române Preafericitul Daniel care a și binecuvântat auditorul, alți înalți oficiali români.

De asemenea, din partea academiilor europene au citit mesaje de felicitare acad. **Günter Stock**, președintele ALLEA – Federația Academiilor Naționale din Europa, acad. **Thierry de Montbrial**, membru al Academiei de Științe Morale și Politice din Franța, și nu în ultimul rând, acad. **Gheorghe Duca**, președintele Academiei de Științe a Moldovei, membru de onoare al Academiei Române.

Ziua Academiei Române, moment de o semnificație deosebită pentru cultura națională, a fost sărbătorită în fostele case boierești Cesianu-Zaleski de pe Calea Victoriei 125. Cu părul cernit și chipuri distinse, îmbrăcați în fracul de gală cu laurii brodați pe guler și pantaloni cu pană, membrii Academiei Române au asistat în număr mare la evenimentul de gală. Dis-

cursurile reprezentanților Academiei, precum și ale înalților oficiali ai statului român, au fost vegheate de bustul turnat în bronz al regelui Carol I plasat în fața Aulei.

Președintele Academiei Române, academicianul Ionel Valentin Vlad, a inaugurat evenimentul printr-o alocuțiune adresând bun venit oaspeților oficiali, precum și auditorului, și marcând punctele principale din istoria devenirii Academiei Române.

„Suntem deosebit de onorați de a avea la această aniversare, personalități de seamă și de peste hotare, prieteni ai academiei. În adunarea generală solemnă de azi sărbătorim 150 de ani de la înființarea Societății Academice Române”, a declarat academicianul, adăugând: „Într-o lume care tinde să se globalizeze, Academia Română are o misiune certă... Rolul predominant al Academiei Române este acela de a apăra identitatea noastră”.

Acad. Ionel Valentin Vlad a stăruit asupra rolului jucat de regele Carol I care, fiind primul președinte al Academiei, „a acordat o mare atenție și sprijin Academiei Române. În 1884 Regele a propus crearea unui dicționar al Limbii Române. A avut o contribuție importantă în 1898 a mutării Academiei Române în locul unde este și astăzi”.

Sesiunea solemnă consacrată aniversării a 150-a a Academiei Române, 4 aprilie 2016.

Foto Daniel Angelescu, (c) Casa MS Regelui (17)

Președintele României Klaus Iohannis a ținut mai întâi să arunce o privire retrospectivă. El a amintit că „începând cu generația pașoptistă, europenizarea Principatelor Române a fost potențată prin punțile dialogului dintre cultura românească și cea occidentală, dintre intelectualitatea autohtonă și mediul științific european. Pentru toate acestea, sărbătorind Academia la a 150-a aniversare, sărbătorim România”. În continuare, șeful statului român a relevat semnificația forului cultural în contextul României de astăzi: „Astăzi Academia este un punct nodal al unei întregi rețele de centre de cercetare. Această înaltă instituție reprezintă un for de competență. (...) Academia reprezintă România ca pe un înalt participant la dialogul între culturi, este un adevărat ambasador al capacităților intelectuale ale națiunii contribuind la creșterea prestigiului României în lume. Vă urez la mulți ani, multă putere de muncă și proiecte ambițioase!”, a spus președintele Klaus Iohannis.

Altețea Sa Regală, Princesesa Margareta, Custodele Coroanei, a transmis auditoriului mesajul Casei Regale: „Două instituții fundamentale ale națiunii s-au născut în același an: Coroana Română și Academia Română. Aducem omagiul nostru astăzi unui secol și jumătate scris și trăit împreună. Privim cu mândrie spre cei 150 de ani. În anul 1866, Carol I a început un proces de modernizare a țării, vizionar, curajos îndreptat către Europa și către cele mai avansate valori și principii ale umanității. Familia Regală de astăzi duce mai departe legământul regelui Carol I, contribuie la consolidarea României și reprezintă simbolic națiunea, încurajează tradițiile, educația și cultura română. Aniversarea Academiei Române este o sursă

de inspirație pentru generația tânără fiindcă sărbătorește patriotismul, înalta competență, loialitatea și simțul datoriei puse în slujba culturii române. La mulți ani!”, a conchis ASR Princesesa Margareta.

Călin Popescu-Tăriceanu, președintele Senatului, a invitat asistența la o reflecție asupra rolului Academiei Române. „Democrația are nevoie, pentru a dura, de o politică a gândirii, de un efort intelectual consistent și coerent. Mi-aș dori ca Academia să se angajeze în următorii 150 de ani într-o politică a civismului democratic.” Vorbind despre realizările Academiei, Călin Popescu-Tăriceanu a reliefat un detaliu semnificativ. Cu șase ani în urmă, a spus, el „Academia Română a atins principala țintă: Dicționarul Limbii Române a fost închis în 2010.”

Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul României, a scos în evidență faptul că „Academia Română a contribuit la promovarea identității, unității și demnității neamului românesc”, aceasta rămânând „de-a lungul unui secol și jumătate cel mai important for al excelenței științifice și culturale românești”.

Cu prilejul aniversării a 150 de ani de la înființarea Academiei Române, în numele Academiei de Științe a Moldovei, „un cordial și frățesc mesaj de felicitare” a adresat președintele AȘM, acad. Gheorghe Duca. „Pe parcursul unui secol și jumătate, Academia Română a reprezentat nu doar cel mai important centru de cercetare din România, ci și un simbol al spiritualității în tot spațiul românesc, în care gândirea științifică și simțirea patriotică au vegheat păstrarea valorilor naționale și perpetuarea lor în generații”, a spus academicianul, remarcând totodată „rolul celor trei basarabeni, membri fondatori ai

Din partea delegației Academiei de Științe a Moldovei pentru Academia Română – portretul poetului Grigore Vieru, membrul ambelor academii. Foto: Eugenia Tofan

Academiei Române: Alexandru Hâjdeu, Ștefan Gornata și Ioan Străjescu. Președintele AȘM a menționat, că „**În acest onorabil interval de existență, Academia Română:**

– **a oferit societății și lumii numeroase cariere de savanți devenite personalități ale științei în țară și peste hotarele ei,**

– **a generat idei și teorii revoluționare în diverse domenii ale științei,**

– **a contribuit la transformarea invențiilor în tehnologii performante pentru binele națiunii și omenirii.** În semn de înaltă și deosebită apreciere a contribuției Academiei Române la dezvoltarea științei, spiritualității și culturii, Academia din Republica Moldova a conferit forului științific român cea mai înaltă distincție – Medalia „Dimitrie Cantemir”, o semnificație aparte având și darul special care a urmat – portretul marelui poet Grigore Vieru, membru al ambelor academii, „care ne-a învățat să vorbim, să plângem, să râdem și să ne bucurăm în aceeași limbă – cea română”.

Din delegația Academiei de Științe a Moldovei a făcut parte acad. Gheorghe Duca, președintele AȘM; acad. Ion Tighineanu, prim-vicepreședinte al AȘM; acad. Mihai Cimpoi și m. c. Nicolae Dabija – membri de onoare ai Academiei Române; dr. hab. Alexandru Stratan, directorul Institutului Național de Cercetări Economice, dr. hab. Vasile Bahnaru, directorul Institutului de Filologie și dr. hab. Gheorghe Cojocaru, directorul Institutului de Istorie.

După ședința festivă, președintele Klaus Iohannis a avut o scurtă întrevvedere cu președinții academiilor din străinătate. A urmat dezvelirea plăcii jubiliare „Academia Română – 150 de ani în serviciul Națiunii Române”.

Într-un moment memorabil s-a constituit în continuare vernisarea expoziției „Artiști plastici, membri ai Academiei Române”, la Biblioteca Academiei Române, Sala „Theodor Pallady”, unde au fost expuse lucrări din colecțiile Cabinetului de Stampe și din patrimoniul Academiei Române.

Ziua Academiei Române se sărbătorește în fiecare an la 4 aprilie, această dată aniversară fiind hotărâtă în 2000 de prezidiul instituției cu ocazia „Zilei Porților Deschise”. Ziua amintește de anul 1866, când a luat ființă Societatea Literară Română, devenită, din august 1867, Societatea Academică Română, iar din martie 1879, Academia Română.

Academia a fost încă de la început concepută ca o instituție națională, lucru exprimat prin componența ei, membrii fiind aleși din toate provinciile românești, cât și prin programul anunțat. Scopul urmărit a fost elaborarea ortografiei și a gramaticii limbii române, începerea și realizarea unui dicționar român.

Dintre primii membri putem enumera personalități importante ale vieții culturale și naționale din întreg spațiul românesc: Iosif Hodoș din Maramureș; Timotei Cipariu și George Barițiu din Transilvania; Andrei Mocioni (Mocsony) și Vicențiu Babeș din Banat; Alexandru Hurmuzachi din Bucovina; Vasile Alecsandri și Costache Negruzzi din Moldova, Ion Heliade-Rădulescu, August Treboniu Laurian și C.A. Rosetii din Muntenia.

Ca instituție națională, Academia Română a împlinit, în plan cultural și științific, unirea românilor înainte ca ea să se fi produs în plan politic. Acest lucru a fost subliniat și la sesiunea jubiliară din 1919: „În lupta sfântă pentru unirea tuturor românilor, Academia Română și-a avut partea ei importantă pe teren cultural (...), a reunit în cercul restrâns al viitoareii Academii bărbați luminați din toate ținuturile românești și astfel România Mare de azi își găsea de o jumătate de secol patria comună sub acoperișul tănărului așezământ”.

Un moment greu în istoria Academiei l-a constituit aplicarea Decretului din 9 iunie 1948 privind transformarea ei în Academia Republicii Populare Române.

La 5 ianuarie 1990, imediat după Revoluția din decembrie '89, Consiliul Frontului Salvării Naționale a dat un decret prin care Academia Română se reorganiza. Astfel, Academia Română redevenea cel mai înalt for științific și cultural al țării.

Academia Română are la ora actuală un număr de 14 secții, trei filiale în Iași, Cluj-Napoca și Timișoara și 69 de institute și centre de cercetare științifică pe diverse domenii. Pe lângă acestea se numără și Biblioteca Academiei Române, Editura Academiei (înființată în 1938), Fundația Familiei „Menachem H. Elias” (înființată în 1925), Fundația Națională pentru Știință și Artă (înființată în ianuarie 1998), Fundația „Patrimoniul” (înființată în 2005), precum și revista „Academica” (înființată în octombrie 1990).

Între 16 ianuarie 1998 – aprilie 2006, Academia Română a fost condusă de istoricul literar Eugen Simion, membru titular al acestui for din 1992; din 5 aprilie 2006 până la 8 aprilie 2014 președinte al Academiei Române a fost Ionel Haiduc, membru titular al Academiei Române din 18 decembrie 1991, doctor în științe chimice (1964), care condusese Filiala Cluj-Napoca a acestui înalt for (din 1965); iar din 8 aprilie 2014, Academia Română este condusă de președintele Ionel Valentin Vlad, membru titular din 7 iulie 2009 și vicepreședinte al Academiei Române în perioada 27 aprilie 2010 – 8 aprilie 2014.

După relatările TVR, Agerpres, Ziarului de Iași, Centrului Media al AȘM